

noucí pro povinného, 2. knihovní poznámkou vnucené správy práva bydlení jakož i 3. zákazem povinnému, by nenakládal nijak s právem bytu. **R e k u r s n í s o u d** exekuční návrh zamítl. **D ů v o d y:** Právo bytu dle §u 521 obč. zák. jest služebností užívání. Dle §u 507 obč. zák. nelze při užívání ani právo samo ani výkon jeho jinému postoupiti. Služebnost užívání zmocňuje pouze oprávněného, by sám věci užíval, jest tedy právem čistě osobním. Jest proto exekuce na takové právo nepřipustnou.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Právní posouzení věci soudem rekursním jest správné. Služebnost bytu jest služebností užívání ve smyslu první a druhé věty §u 521 obč. zák., nikoli právem požívacím ve smyslu třetí věty téhož paragrafu. Jest to právo čistě osobní (§ 504 obč. zák.), které nemůže býti na jiného přeneseno (§ 507 obč. zák.). Následkem toho nemůže býti také zpeněženo ve prospěch vymáhané pohledávky, a to ani vnucenou správou. Okolnost, že dlužnice bytu dočasně nepoužívá, nemění ničeho na shora uvedené právní povaze služebnosti. Exekuce na tuto služebnost jest tedy nepřipustná a návrh na její povolení byl proto soudem rekursním právem zamítnut.

Čís. 2240.

Náhradový zákon ze dne 8. dubna 1920, čís. 329 sb. z. a n.

V řízení o výpovědi jest pořad stolic tento: okresní soud, krajský (zemský) soud a Nejvyšší soud.

Pouze otázky, zda jde o zabraný majetek a jak dlouhá jest výpovědní lhůta, jsou otázkami práva hmotného. Všechny ostatní otázky spadají do práva formelního a působí tu zpětně novela ze dne 13. července 1922, čís. 220 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 6. února 1923, R I 84/23.)

R e k u r s n í s o u d nevyhověl stížnosti vlastníka do usnesení okresního soudu, jímž mu byla doručena výpověď Státního pozemkového úřadu ze zabraného majetku. **N e j v y š š í s o u d** nevyhověl dovolacímu rekursu a uložil okresnímu soudu, by vrátil podateli rekursní spis, řízený na vrchní zemský soud.

D ů v o d y:

Poněvadž k předloženým spisům připojen jest také rekurs řízený na vrchní zemský soud, dlužno především rozhodnouti otázku, jaký je pořad stolic, zda okresní — krajský — nejvyšší soud, či krajský — vrchní — nejvyšší soud, neboť v tomto případě musil by napřed rozhodnouti soud vrchní, než by to k dovolací stížnosti a rozhodnutí o ní dojíti mohlo (§ 3 a 4 j. n.). Pořad stolic musil si Nejvyšší soud arci

uvědomiti hned při první dovolací stížnosti dle Šu 20 náhr. zák. i shledal, prozkoumav otázku tu, že za prvou stolicí považovati dlužno okresní soud, druhou že jest krajský soud a třetí nejvyšší soud, takže o příslušnosti vrchního soudu jako soudu rekursního nemůže býti řeči. Důvody jsou tyto: Jde o výpověď. Proti výpovědi vlastně měly by příslušeti námitky, o nichž by rozhodl v první stolici soud, jenž ji doručil, tedy okresní soud. Avšak zákonodárci záleželo na tom, aby řízení bylo urychleno a tudíž zkráceno. Proto omezil okresní soud pouze na úkol stolice doručovací, odňal mu pravomoc ve věci vůbec a tudíž zejména také o námitkách rozhodovati (§ 18 zákona) a ustanovil, že o námitkách rozhodnouti má přímo krajský (zemský) soud — tento totiž jest dle Šu 3 j. n. soudem okresnímu soudu nadřízeným, o němž § 18 mluví — a to s konečnou platností. Měla tedy rozhodovati stolice toliko jedna, a to k vůli zkrácení přímo hned druhá. Že tak to zákon myslil, a že pořad stolic neměl býti změněn, nýbrž toliko první stolice býti vypuštěna z činnosti rozhodování, dokazuje to, že zákon námitky nenazval námitkami, nýbrž stížností, což má za následek, že krajský (zemský) soud musí rozhodnouti jako soud rekursní (II. stolice), načež možná je už jen dovolací stížnost, jež náleží před stolicí třetí, kterou je vždy jen nejvyšší soud (§ 3 j. n.). Že zákonodárce ani nenapadlo, by vsunovati chtěl ještě vrchní zemský soud, plyne také z úvahy, že by to zřejmě odporovalo jeho úmyslu, pořad stolic zkrátiti. Musil totiž sice původní ustanovení, že krajský (zemský) soud rozhodne s konečnou platností k vůli jednotnosti praxe a důležitosti věci škrtnouti, ale této změněné situaci dalo se vyhověti nejlépe a nejkratěji, když se všechno rozhodování soustředí přímo v rukách jediných: u nejvyššího soudu. Že by byl chtěl počet stolic z původní jedné rozšířiti hned na tři a takto svůj vlastní úmysl, pořídit řízení co nejkratší, sám mařiti, nedá se soudně mysliti.

Druhou otázkou jest otázka zpětné působnosti novely ze dne 13. července 1922, čís. 220 sb. z. a n. Stěžovatel uznává, že § 5 obč. zák., dle něhož zákony nepůsobí zpět, vztahuje se jen na ustanovení práva hmotného, nikoli však i na předpisy o řízení; netřeba to tedy teprve dokazovati. Ale jest otázkou, co se má v předpisech Šu 12—25 náhr. zák. považovati za ustanovení práva hmotného a co za ustanovení práva formálního. A v tom je stěžovatel na omylu, že až na otázku přípustnosti rekursu k třetí stolici a pořad stolic prohlašuje šmahem téměř vše ostatní za normy práva hmotného. Při výpovědi jsou dvě otázky otázkami hmotněprávními; zda tu je takový poměr, u něhož zákon výpověď připouští, na př. tedy poměr nájemní nebo námezdní, a pak jaká jest lhůta výpovědní. Skutečně zákon občanský obě tyto otázky pojal mezi své předpisy (§ 1116 obč. zák.), jež ovšem jsou naveskrz normami práva hmotného. A ony dvě otázky ovšem jimi zůstaly, i když civilní řád soudní pojal je v sebe, sloučiv je v jedno s předpisy o řízení (§ 560 n. n. c. ř. s.). Při výpovědi z hospodaření dle Šu 12—25 náhr. zák. jsou obdobně otázkami práva hmotného také jen ty dvě, zda jde o poměr výpovědi podléhající, tedy o zabraný majetek (§ 12), a jak dlouhá jest výpovědní lhůta (§ 12, 13). Vše ostatní upravuje pouze řízení a stačí tedy i u případů, již z dřívějšíka zahájených, vyhověno-li

aspoň novým předpisem. To platí zejména i o §u 23, jenž stanoví formální podmínky přípustnosti výpovědi, a to tak, že starý doslov žádal, aby poznámka záboru nebo zamýšleného převzetí byla již vykonána aneb současně se děla, nový doslov pak pouze vyžaduje, aby se za poznámku tu neb onu současně s výpovědí aspoň žádalo. Rovněž to platí i o předpisu §u 20, dle jehož původního doslovu příslušela stížnost jen z důvodu, že nebylo šetřeno ustanovení »tohoto zákona«, kdežto dle nového doslovu přísluší jen z důvodu, že nešetřeno ustanovení I. c), t. j. §§ 12—25 tohoto zákona. Ale ovšem dlužno tu podotknouti, že už za starého doslovu mohly pod výrazem »předpisy tohoto zákona« miněny býti jen předpisy jeho o výpovědi, ježto jen o tu při stížnosti jde, tedy právě jen předpisy §u 12—25, jako v zákoně novém, jehož motivy to také samy výslovně uznávají. To souvisí s tím, že k řízení dle ostatních předpisu, najmě dle §u 1—11, jež stěžovatel ve starém znění zákona pojímá také mezi předpisy, jichž při výpovědi pod následky stížnosti dlužno šetřiti, povolány jsou jiné soudy neb úřady, než soudy k vyřízení stížnosti příslušné. Jest tedy pouze zkoumati, zdali porušeny byly při výpovědi předpisy §u 12—25 náhr. zák. ve znění cit. novely, neboť materiální podmínky výpovědi — zabranost majetku a výpovědní lhůta — zustaly i v novele tytéž jako v původním zákoně a otázka nesouhlasu mezi oběma se jich nedotýká.

Čís. 2241.

Obnova drobných zemědělských pachtů (zákon ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n.).

Lhostejno, že nový pachtýř v době vydání zákona na pachtovaném pozemku dosud nehospodařil, jen když sám nebo se svou rodinou na pozemku hospodařiti chce a může.

(Rozh. ze dne 6. února 1923, R I 96/23.)

Emilie F-ová propachtovala smlouvou ze dne 7. května 1922 pozemky, jež měl dosud v pachtu Vincenc K., na šest let Jaroslavu S-ovi. Vincenc K. domáhal se obnovy pachtu dle zákona ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n.; Jaroslav S. v době vydání tohoto zákona se dosud pachtu pozemku neujal. Soud první stolice obnovy pachtu nepovolil. Důvody: Zákon ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n. nedotýká se oněch pachtovních smluv, které byly od 1. ledna 1922 do vydání tohoto zákona uzavřeny dobrovolnou úmluvou na dobu nejméně 6 let, jestliže nový pachtýř na pachtovaném pozemku sám nadále hospodařiti chce a nemá svých i pachtovaných pozemků více než 8 ha. Tento předpoklad zde je, neboť jest prokázáno, že Emilie F-ová pozemky, o něž jde, smlouvou ze dne 7. května 1922 propachtovala na šest let Jaroslavu S-ovi, a tvrzeno ani nebylo, že Jaroslav S. na pozemcích hospodařiti nemůže nebo nechce, nebo že má svých i pachtovaných pozemků více než 8 ha. Rekursní soud obnovu pachtu povolil. Důvody: Napadené usnesení přehlíží, že se podle čl. VI. zákona vedle dobrovolné úmluvy s novým pachtýřem na dobu